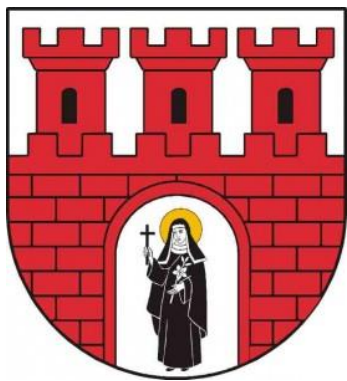

Ewaluacja uprzednia

Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Skała

na lata 2025-2035

Skała, październik 2025 r.

Procedura oceny

W czerwcu 2025 roku Gmina Skała zakończyła proces konsultacji społecznych projektu Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Skała na lata 2025 – 2035. Następnie wprowadzono do Strategii wnioski i rekomendacje wynikające z procesu konsultacji społecznych z mieszkańcami oraz z konsultacji instytucjonalnych, a także autopoprawki. Szczegółowe dane w tym zakresie opisano w sprawozdaniu z konsultacji społecznych.

W październiku 2025 dokonano oceny uprzedniej ww. dokumentu Strategii.

Analizie poddano zapisy dokumentu Strategii oraz załączniki:

- Diagnoza stanu gminy
- Raport z badania ankietowego
- Raport z warsztatów strategicznych przeprowadzonych z udziałem mieszkańców
- Raport z warsztatów z Młodzieżową Radą Miejską
- Raport z warsztatów z pracownikami samorządowymi
- Raport (sprawozdanie) z konsultacji społecznych

W celu wiarygodnej oceny potencjału instytucjonalnego Miasta i Gminy Skała wykorzystano dane historyczne m.in. raporty o stanie gminy, sprawozdania budżetowe, wieloletnią prognozę finansową i informacje o zrealizowanych projektach.

Ewakuacja uprzednia została przeprowadzona przez eksperta strategicznego – dr Huberta Guza.

Kryteria oceny

Kryterium	Pytania ewaluacyjne
Trafność	Czy zdefiniowane w Strategii obszary i cele strategiczne obejmują kluczowe zakresy funkcjonowania gminy? Czy zdefiniowane cele są adekwatne w odniesieniu do zdiagnozowanych potrzeb, wyzwań i potencjałów wewnętrznych?
Przewidywana skuteczność	Czy cele strategiczne są możliwe do osiągnięcia poprzez wskazane cele operacyjne i kierunki działań? Czy przyjęte wskaźniki obrazują zaplanowane rezultaty? Czy zaplanowany system wdrażania Strategii zapewni narzędzia do jej sprawnej realizacji?
Przewidywana efektywność	Czy cele są określone w odniesieniu do istniejących potencjałów, w tym uwarunkowań finansowych?
Zgodności z prawem	Czy dokument strategii i proces jej przygotowania były zrealizowane zgodnie z prawem?
Zgodności celów strategicznych innymi dokumentami strategicznymi	Czy cele operacyjne wyznaczone w Strategii są zgodne z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu?
Kompletności	Czy strategia zawiera wszystkie wymagane elementy i załączniki? Czy przeprowadzono konsultacje społeczne projektu Strategii? Czy przeprowadzono konsultacje instytucjonalne projektu Strategii?
Spójność wewnętrzną dokumentu	Czy Strategia jest spójna wewnętrznie?

Analiza spełnienia kryteriów oceny

Trafność	Czy zdefiniowane w Strategii obszary i cele strategiczne obejmują kluczowe zakresy funkcjonowania gminy?
-----------------	--

W Strategii, wyróżniono trzy główne, komplementarne obszary diagnostyczne:

1. Obszar społeczny
2. Obszar gospodarczy
3. Obszar przestrzenno-środowiskowy

Dodatkowo uwzględniono dane o obszarach chronionych i gospodarowaniu wodami.

Na etapie analizy potencjałów i wyzwań zastosowano szerszą strukturę definiując pięć obszarów rozwoju:

1. Turystyka i rekreacja – jako kluczowy potencjał gminy, rozwój kompleksowego produktu turystycznego obejmującego inne atrakcje oprócz Ojcowa, (walory przyrodnicze, historyczne, rekreacyjne, lokalna żywność, imprezy cykliczne), przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju, promocja produktu turystycznego.
2. Jakość życia – sfera społeczna (projekty miękkie) – atrakcyjna oferta edukacyjna, kulturalna, sportowa, rekreacyjna – skierowana do różnych grup wiekowych, wrażliwa polityka społeczna, wsparcie aktywizacyjne i opiekuńcze seniorów, integracja mieszkańców (w tym integracja międzypokoleniowa), współpraca z organizacjami pozarządowymi.
3. Jakość życia – sfera infrastrukturalna (projekty twarde) – infrastruktura komunikacyjna (drogi, chodniki, ścieżki rowerowe, bezpieczeństwo w ruchu drogowym), kanalizacja, wodociągi, system zbiórki odpadów, infrastruktura rekreacyjno-sportowa (place zabaw, skatepark, strzelnica, street-workout, rowerowe miasteczko ruchu drogowego), infrastruktura bezpieczeństwa (schrony).
4. Transformacja energetyczna – głęboka termomodernizacja, OZE, zarządzanie energią, kooperacja energetyczna, promocja OZE wśród mieszkańców, walka z niską emisją.
5. Gospodarowanie gminą – zarządzanie przestrzenią, zrównoważony budżet, współpraca z różnymi sektorami i instytucjami, wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych i AI na rzecz zwiększania jakości usług publicznych.

Dodatkowo określono 3 kategorie zasad horyzontalnych:

- # Społeczne zasady horyzontalne
- # Ekonomiczne zasady horyzontalne
- # Środowiskowe zasady horyzontalne

W części strategicznej zdefiniowano 5 celów strategicznych oraz 21 celów operacyjnych:

I cel strategiczny: Kompleksowy produkt turystyczny

- I.1. Poszerzenie oferty turystycznej gminy
- I.2. Zarządzanie ruchem turystycznym
- I.3. Promocja produktu turystycznego
- I.4. Zrównoważony rozwój turystyki

II cel strategiczny: Wysoka jakość życia mieszkańców

- II.1. Rozwijające się dzieci i młodzież
- II.2. Zaangażowana społeczność
- II.3. Zdrowi mieszkańcy
- II.4. Aktywni seniorzy

III cel strategiczny: Efektywna i ekologiczna infrastruktura

- III.1. Efektywna gospodarka wodno-ściekowa i odpadowa
- III.2. Ochrona wód
- III.3. Sprawny transport publiczny
- III.4. Infrastruktura komunikacyjna

IV cel strategiczny: Sprawiedliwa transformacja energetyczna

- IV.1. Energooszczędność
- IV.2. Ograniczenie niskiej emisji
- IV.3. Rozwój odnawialnych źródeł energii
- IV.4. Budowanie świadomości klimatycznej mieszkańców

V cel strategiczny: Stabilna gospodarka

- V.1. Zrównoważone zarządzanie przestrzenią
- V.2. Rozwijająca się przedsiębiorczość
- V.3. Efektywne Rolnictwo
- V.4. Sprawnie zarządzana gmina
- V.5. Partnerska współpraca

To szerokie podejście pozwoliło ująć w strategii cały zakres zadań gminy oraz wyraźnie wyeksponować priorytetowy obszar rozwoju jakim jest turystyka.

Trafność	Czy zdefiniowane cele są adekwatne w odniesieniu do zdiagnozowanych potrzeb, wyzwań i potencjałów wewnętrznych?
-----------------	---

Cele strategiczne i operacyjne są odpowiedzią na ustalenia diagnostyczne, zarówno te wynikające z diagnozy stanu gminy i badań ankietowych, jak i te zdefiniowane w analizie potencjałów i wyzwań opracowanej w trakcie warsztatów strategicznych i konsultacji z mieszkańcami (analiza potencjałów i wyzwań dla pięciu obszarów).

Cele zdefiniowano w racjonalny sposób bazując na zidentyfikowanych potrzebach. W procesie wyboru celów uwzględniono dostępny potencjał gminy do ich realizacji w perspektywie 10 lat, a przede wszystkim oczekiwania i pomysły mieszkańców angażowanych w poszczególne etapy procesu strategicznego.

Analiza szczegółowych kierunków działań (wraz z planowanymi rezultatami i wskaźnikami) potwierdza adekwatność celów w odniesieniu do zdiagnozowanych potrzeb, wyzwań i potencjałów wewnętrznych.

Przewidywana skuteczność	Czy cele strategiczne są możliwe do osiągnięcia poprzez wskazane cele operacyjne i kierunki działań?
---------------------------------	--

Cele strategiczne określono w realny sposób odnosząc się do potencjałów i potrzeb. Zaplanowane cele operacyjne (21) są możliwe do zrealizowania przy obecnym potencjale gminy – (stabilna i dobra sytuacja budżetowa) oraz przy wykorzystaniu zewnętrznych źródeł finansowania.

Kierunki działań mają szeroki zakres i w kompleksowy sposób odnoszą się do celów strategicznych obejmując obszary społeczne, środowiskowe i przestrzenne, a także gospodarcze.

Gmina posiada doświadczenie we wdrażaniu poprzednich strategii oraz w realizacji projektów finansowanych środkami zewnętrznymi. Obecne doświadczenia gminy uzasadniają przyjętą logikę interwencji. Realizacja części działań powinna ograniczyć narastające problemy takie jak: starzenie się społeczeństwa, wzrastające koszty usług publicznych, czy też nie w pełni wykorzystywany potencjał turystyczny gminy, w szczególności tereny poza Ojcowem.

Należy jednak podkreślić, że w przypadku części problemów wpływ samorządu gminnego na ich rozwiązanie jest znacząco ograniczony. Zestaw zaproponowanych kierunków działań pozwala sądzić, że w perspektywie dekady cele strategiczne są możliwe do osiągnięcia.

Przewidywana skuteczność	Czy przyjęte wskaźniki obrazują zaplanowane rezultaty działań?
---------------------------------	--

Zaplanowane wskaźniki rezultatu dobrano w poprawny sposób – odnoszą się one bezpośrednio do celów operacyjnych, a pośrednio do celów strategicznych. Spełniają standardy SMART, w tym są policzalne, gmina ma/może mieć dostęp do potrzebnych danych). Brakuje jednak określenia ich stanu wyjściowego (wartość bazowa na 2025 r.) oraz stanu docelowego (wartość planowana na 2030 i na 2035 r.). Gmina w ramach procesu monitoringu celów strategicznych powinna przypisać im najważniejsze wskaźniki i monitorować je w cyklu rocznym.

Przewidywana skuteczność	Czy zaplanowany system wdrażania Strategii zapewni narzędzia do jej sprawnej realizacji?
---------------------------------	--

Większość decyzji z obszaru wdrażania strategii jest skupiona w rękach władz samorządowych (Burmistrz, Rada Miejska), co znacząco ułatwi proces zarządzania strategicznego i wdrażania Strategii oraz komunikowania mieszkańcom jej wyników. Przyjęte w Strategii rozwiązania zarządcze bazują na istniejących strukturach i nie generują nowych dokumentów np. w zakresie monitoringu i ewaluacji. Pozytywnie należy ocenić wykorzystanie jako narzędzia monitoringowego corocznych raportów o stanie gminy.

Zapisy o działaniach ewaluacyjnych odnoszą się do kluczowych elementów, władze samorządowe powinny zadbać o to, aby działania te były faktycznie prowadzone i dostarczały użytecznych informacji, także takich, które będą impulsem do realizacji konkretnych projektów oraz w przypadku identyfikacji nowych potencjałów/wyzwań/problemów wprowadzania zmian w zapisach strategii.

Przewidywana efektywność	Czy cele są określone w odniesieniu do istniejących potencjałów, w tym uwarunkowań finansowych?
---------------------------------	---

Kluczowym potencjałem Gminy Skała jest turystyka oraz rozwinięta produkcja rolna i przedsiębiorczość – znalazło to swój wyraz w pierwszym celu strategicznym „Kompleksowy produkt turystyczny” oraz w celu piątym „Stabilna gospodarka”.

Pozostałe cele operacyjne i kierunki działań koncentrują się na zapewnieniu jak najlepszych warunków życia dla mieszkańców.

Dane finansowe wynikające z budżetu gminy oraz Wieloletnia Prognoza Finansowa potwierdzają stabilną sytuację finansową samorządu pozwalającą na zapewnienie wkładu własnego do planowanych przedsięwzięć a także realizację mniejszych przedsięwzięć w ramach środków własnych.

Ważnym elementem w strategii jest transformacja energetyczna – czwarty cel strategiczny, która może przyczynić się do ograniczenia kosztów funkcjonowania samorządu gminnego.

Zgodności z prawem	Czy proces opracowania Strategii był zgodny z prawem?
---------------------------	---

W procesie strategicznym oraz dokumencie Strategii uwzględniono właściwe podstawy prawne wynikające z:

- Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
- Uchwały Nr VIII/56/24 Rady Miejskiej w Skale z dnia 31.10.2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Skała na lata 2025 – 2035 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii i trybu konsultacji (Dz. Urz. Województwa Małopolskiego z 2024 r. poz. 7130);
- Uchwały nr LIII/400/10 Rady Miejskiej w Skale w sprawie przyjęcia Regulaminu konsultacji społecznych z radą działalności pożytku publicznego, organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2010 roku, nr 456, poz. 3376);
- Zarządzenia Nr 88/2025 Burmistrza Miasta i Gminy Skała z dnia 23 kwietnia 2025 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Skała na lata 2025 – 2035.

Proces strategiczny obejmował:

- Badanie ankietowe przeprowadzone wśród mieszkańców
- Warsztaty z Młodzieżową Radą Miejską
- Warsztaty strategiczne z mieszkańcami
- Analiza realizacji celów poprzedniej strategii rozwoju
- Opracowanie Diagnozy stanu gminy
- Panel ekspercki z lokalnymi liderami
- Konsultacje eksperckie struktury celów
- Opracowanie pierwszego projektu Strategii
- Przeprowadzenie konsultacji społecznych – Warsztaty konsultacyjne
- Przeprowadzenie konsultacji z instytucjami
- Zaopiniowanie projektu Strategii przez Zarząd Województwa Małopolskiego
- Poprawki/uzupełnienia Strategii
- Ewaluacja uprzednia Strategii

Dotrzymano założonych terminów wynikających z Uchwały Nr VIII/56/24 Rady Miejskiej w Skale z dnia 31.10.2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Skala na lata 2025 – 2035 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii i trybu konsultacji.

Zgodności celów strategicznych innymi dokumentami strategicznymi	Czy cele strategiczne wyznaczone w Strategii są zgodne z zewnętrznymi dokumentami strategicznymi?
---	---

W Strategii potwierdzono zgodności celów operacyjnych wyznaczonych przez Gminę Skąta z następującymi dokumentami strategicznymi:

- na poziomie ponadlokalnym - Strategia Rozwoju Powiatu Krakowskiego na lata 2021-2030 (2020) oraz Strategia Terytorialna Innego Instrumentu Terytorialnego Otulina Podkrakowska na lata 2021-2027 (2023),
- na poziomie regionalnym - Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego „Małopolska 2030”,
- na poziomie krajowym - Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.

Kompletności	Czy strategia zawiera wszystkie wymagane elementy i załączniki?
---------------------	---

Strategia zawiera wszystkie elementy wynikające z dobrej praktyki zarządzania strategicznego. Dokument obejmuje następujące elementy, podzielone na trzy części:

Część pierwsza ma **charakter diagnostyczny** i obejmuje: wyciąg z diagnozy stanu gminy, analizy porównawcze, kluczowe ustalenia diagnostyczne, jej podsumowaniem jest analiza potencjałów i wyzwań.

Część druga ma **charakter planistyczny** i obejmuje: zasady horyzontalne, cele strategiczne i operacyjne, kierunki działań, rezultaty i wskaźniki, obszary chronione, ustalenia i rekomendacje w zakresie prowadzenia polityki przestrzennej oraz model funkcjonalno-przestrzenny, spójność celów strategii z innymi dokumentami planistycznymi.

Część trzecia ma **charakter operacyjny** i obejmuje: zarządzanie, monitoring, ewaluację i finansowanie.

Załączniki do Strategii obejmują: diagnozę stanu gminy, raporty z poszczególnych etapów prac (Raport z badania ankietowego, Raport z warsztatów strategicznych przeprowadzonych z udziałem mieszkańców, Raport z warsztatów z Młodzieżową Radą Miejską, Raport z warsztatów z pracownikami samorządowymi), sprawozdanie z konsultacji społecznych.

Kompletności	Czy przeprowadzono konsultacje społeczne projektu Strategii?
---------------------	--

Strategia została opracowywana w formule partycypacyjnej z udziałem mieszkańców (warsztaty strategiczne, ankiety), a następnie konsultowano z nimi zapisy dokumentu (konsultacje społeczne projektu strategii).

Szczegółowe dane w tym zakresie zamieszczono w Sprawozdaniu z konsultacji społecznych projektu Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Skała 2025 - 2035.

Potwierdzają one dochowanie standardów konsultacji społecznych.

Kompletności	Czy przeprowadzono konsultacje instytucjonalne projektu Strategii?
---------------------	--

Szczegółowe dane w tym zakresie zamieszczono w Sprawozdaniu z konsultacji społecznych projektu Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Skała 2025 – 2035.

Potwierdzają one właściwe przeprowadzenie konsultacji instytucjonalnych, które objęły:

- sąsiednie gminy oraz powiat krakowski,
- Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie,
- Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Krakowie - wniosek o stwierdzenie braku konieczności przeprowadzania Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko dla Strategii,
- Zarząd Województwa Małopolskiego – wniosek o opinię dotyczącą sposobu uwzględnienia w projekcie Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Skała 2025 - 2035 ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”.

Uzyskano wszystkie wymagane opinie i informacje.

Spójność wewnętrzna dokumentu	Czy Strategia jest spójna wewnętrznie?
--------------------------------------	--

W dokumencie poprawnie zaprezentowano ciąg przyczynowo-skutkowy interwencji strategicznej. Poczynając od ustaleń diagnostycznych, przez analizę potencjału i wyzwań, strukturę celów (strategiczne, operacyjne) i kierunków działań, aż do rezultatów i wskaźników. Rozdziały opisujące politykę przestrzenną są spójne i powiązane z celami. Część wdrożeniowa precyzuje zasady wdrażania i finansowania Strategii.

Rekomendacje

Rekomenduje się przyjęcie Strategii przez Radę Miejską w Skale

Rekomenduje się w procesie monitoringu strategii określenie bazowych wartości dla najważniejszych wskaźników obrazujących poziom osiągniętych rezultatów, a następnie ich okresowe badanie.

Rekomenduje się prowadzenie bieżącego monitoringu wdrażania Strategii oraz okresowych ocen w celu ewentualnej aktualizacji dokumentu. Debata w tym zakresie powinna mieć publiczny charakter i być połączona z debatą nad raportem o stanie gminy.